

S. Rossini
GALA
ROSSINI
CONCERT VOCAL-SIMFONIC

Dirijor **JANKO ZSOLT**
ALEKSANDRA SZMYD - Soprană
MIHAELA IȘPAN - Mezzosoprană
ALEXANDER UTKIN - Bas
ORCHESTRA FILARMONICII DE STAT ORADEA

18 Ianuarie 2023 | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Eticheta de spectacol

Stimați oaspeți ai Filarmonicii de Stat Oradea, Principalul nostru scop este cel de a vă oferi o experiență memorabilă cu prilejul fiecărui eveniment al Filarmonicii de Stat Oradea, motiv pentru care vă rugăm să ne susțineți în următoarele aspecte privind eticheta de spectacol, reguli prezente și respectate în marile Filarmonici sau Opere din întreaga lume, definitorii în derularea unor reprezentații de succes și, mai ales, agreabile în rândul auditoriului.

Îmbrăcați-vă adecvat!

Dacă vorbim despre evenimente muzicale clasice sau spectacole de operă, este indicat să purtați o ținută echilibrată, nici foarte lejeră, nici exagerat de formală.

Fiți punctuali!

Întârzierea dumneavoastră creează serioase neplăceri artiștilor, dar și celor prezenți deja în sală. Acest lucru poate fi evitat printr-o mai mare atenție cu privire la durata deplasării dumneavoastră până la Filarmonică și la posibii factori care v-ar împiedica să ajungeți la timp. Intrarea în sala de spectacol după începerea reprezentației este permisă doar la pauză.

Verificați și asigurați-vă că telefonul mobil este închis!

Utilizarea telefoanelor mobile este interzisă. Lumina emisă de ecranele pornite este extrem de deranjantă pentru ceilalți participanți la spectacol.

Fotografierea și/sau înregistrarea video nu sunt permise pe durata reprezentației.

Dat fiind faptul că blitz-ul dumneavoastră va distra atenția interpreților, iar mișcările dumneavoastră vor tulbura atât concentrarea, cât și bucuria spectatorilor așezați în vecinătate, filmarea și fotografierea sunt strict interzise.

Înregistrările video pe orice fel de suport nu sunt permise și pot face obiectul unor plângeri de încălcare a drepturilor de autor.

Păstrați liniștea!

Așezați-vă în liniște și așteptați cu răbdare începerea spectacolului, timp în care puteți vorbi în șoaptă și cu mare discreție.

Accesul cu mâncare și/sau băuturi este strict interzis în sala Filarmonicii de Stat Oradea.

După începerea reprezentației, evitați dialogurile, șoaptele, fluieratul, fredonatul pe perioada derulării muzicii, pentru a nu distra atenția celorlalți participanți la spectacol.

Ridicarea în picioare, cutreierarea sălii sau părăsirea acesteia înainte de terminarea spectacolului sunt unanim considerate drept atitudini lipsite de respect care pot duce la interzicerea accesului în sala de spectacol.

Filarmonica de Stat Oradea vă dorește o seară de neuitat!

Audiție placută!

În program:

Gioacchino Rossini

L'italiana in Algeri - uvertura

Cruda sorte (Aria Isabelei din *L'italiana in Algeri*) - M. Işpan

Gia d'insolito ardore (Aria lui Mustafa din *L'Italiana in Algeri*) - A. Utkin

Bel raggio lusinghier (Aria Semiramidei din *Semiramide*) - A. Szmyd

Ai Capricci della sorte (Duetul Isabella - Taddeo din *L'Italiana in Algeri*)
- M. Işpan & A. Utkin

Il signor Bruschino - uvertura

Sventurata mi credea (Aria Clorindei din *La Cenerentola*) - A. Szmyd

Nacqui all'affanno... Non piu mesta (Aria Angelinei din *La Cenerentola*)
- M. Işpan

Il Barbiere di Siviglia - uvertura

La Calunnia (Aria lui Don Basilio din *Il Barbiere di Siviglia*) - A. Utkin

Duetul Pisicilor (Arr. G. Berthold, C. Dumond)
- A. Szmyd & M. Işpan

Anul Nou inspiră mereu speranță, entuziasm, dar alături și sentimentele de bucurie cu cele de teamă, neștiind ce poate să aducă pe parcursul celor 12 luni ale sale. Aceste sentimente caracterizează pe deplin muzica lui Gioachino Rossini. La o primă audiție, creația sa pare umplută cu bucurii exuberante, un entuziasm debordant și o vioașie permanentă. Totuși între toate acestea se ascunde mereu sâmburele de mister, de necunoscut, poate chiar un iz de teamă. Însă desigur, muzica lui Rossini reprezintă una dintre cele mai strălucite creații de belcanto, de o vivacitate și agilitate rară, stârnind râsul prin comicul regăsit în subiectele operelor, în replicile personajelor și în mai toate elementele din care se compun lucrările sale scenice. Într-adevăr, Rossini înveselește în fiecare zi milioane de ascultători de pe întreg globul, eliberând prin muzica sa o energie fascinantă și o stare de bucurie și extaz de neegalat.

Filarmonica Oradea dorește să împărtășească această bucurie la început de an cu publicul meloman și pe această cale propune un concert intitulat „Gala Rossini”, care va avea loc joi, 18 ianuarie, ora 19:00, la sala de concerte „Enescu - Bartók”. Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea va fi condusă de maestrul Jankó Zsolt, iar soliștii invitați sunt soprana Aleksandra Szmyd, mezzosoprana Mihaela Ișpan și basul Alexander Utkin.

Gioachino Rossini a fost un compozitor italian care a trăit între 29 februarie 1792 și 13 noiembrie 1868. A devenit cunoscut prin cele 39 de opere scrise, cu toate că pe lângă acestea a mai compus și lieduri, muzică de cameră, piese pianistice și chiar muzică religioasă. De asemenea a inovat genul operii, setând noi standarde, atât în stilul de operă comic, cât și în cel „serios”. A renunțat să compună într-o perioadă în care era foarte apreciat, chiar dacă era încă tânăr, neavând nici măcar 40 de ani împliniți.

S-a născut la Pesaro, într-o familie de muzicieni: Tatăl său era trompetist, iar mama sa cântăreață. A început să compună la vârsta de 12

ani și și-a desăvârșit studiile muzicale la Bologna. Prima sa operă s-a cântat la Veneția în anul 1810, atunci când avea doar 18 ani. Cinci ani mai târziu, Rossini era angajat la Napoli, sarcina sa fiind aceea de a scrie opere. În perioada 1810-1823 a compus 34 de opere pentru teatrele de operă din Italia, fiind puse în scenă la Veneția, Milano, Ferrara, Napoli și în alte orașe.

Din această perioadă datează cele mai cunoscute titluri ale sale: „Il Barbiere di Siviglia” (Bărbierul din Sevilla, „L’italiana in Algeri” (Italianca în Alger) și „La Cenerentola” (Cenușăreasa), care au adus opera buffa la punctul ei culminant, după ce a fost moștenită de la compozitori precum Domenico Cimarosa și Giovanni Paisiello. Din compozițiile sale de „opera seria” fac parte lucrările „Tancredi”, „Otello” și „Semiramide”. Ambele genuri de operă abordate de Rossini au câștigat aprecierea publicului prin inovațiile propuse pe plan melodic, armonic, coloristic, dar și ca formă dramaturgică. În 1824 a colaborat cu opera din Paris, pentru a scrie o operă cu ocazia celebrării încoronării regelui Charles X. S-a numit „Il viaggio a Reims” (Călătoria la Reims). Mai târziu, în 1829 a compus ultima sa operă: „Guillaume Tell”.

Retragerea lui Rossini din muzică pentru următorii 40 de ani nu a putut fi niciodată înțeleasă în totalitate. Printre factorii care au dus la luarea acestei decizii pot fi sănătatea sa șubrezită, starea materială favorabilă pe care i-o adusese deja succesul, dar și evoluția stilului spectaculos de „grand opera”, prin compozitori precum Giacomo Meyerbeer. De la începutul anilor 1830, atunci când a părăsit Parisul și s-a stabilit la Bologna, a scris relativ puțin. La întoarcerea sa în capitala Franței a devenit cunoscut prin întâlnirile muzicale de salon pe care le organiza sâmbăta, unde participau muzicieni și alți artiști din cercurile pariziene, pentru care Rossini a scris piesele „Péchés de vieillesse” (Piese vechi), Printre oaspeții lui Rossini se numărau Franz Liszt, Anton Rubinstein, Giuseppe Verdi, Giacomo Meyerbeer și Joseph Joachim. Ultima lucrare importantă scrisă de Rossini a fost „Petite messe solennelle” (O mică misă solemnă), care a fost compusă în 1863.

Una dintre operele care se regăsesc în programul orădean prin diferite fragmente vocale sau orchestrale, este „L’italiana in Algeri” (Italianca în Alger). Rossini a scris-o la vârsta de 21 de ani și a afirmat faptul că i-a luat 18 zile să o compună, dar și că recitativele și aria „Le femmine

d'Italia" nu au fost scrise de el, ci de un colaborator anonim al său. În operă se remarcă amestecul dintre opera seria și opera buffa. Uvertura, unul dintre momentele prezentate în „Gala Rossini” este înregistrată și interpretată pe scară largă astăzi. Este cunoscută pentru începutul său distinctiv, lent, pentru instrumentele grave șoptite în pizzicato, dar care duc la o explozie de sunet, în care se întrunesc toate instrumentele orchestrei. Această „surpriză” reflectă admirația timpurie a lui Rossini pentru Joseph Haydn, inspirându-se din Simfonia nr. 95 în Sol Major „Surpriza”, care a fost denumită astfel tocmai pentru efectul șocant și chiar comic. „Italianca în Alger” a avut premiera la Teatro San Benedetto în Veneția, la 22 mai 1813. A fost un succes remarcabil, dar cu toate acestea, Rossini a mai adus modificări în partitură pentru reprezentațiile ulterioare de la Vicenza, Milano sau Napoli. Alături de uvertură, în concertul de la Filarmonica Oradea vor mai fi prezentate aria Isabellei „Cruda sorte”, aria lui Mustafa „Gia d'insolito ardore” și duetul dintre Isabella și Taddeo: „Ai Capricci della sorte”.

„Il Barbiere di Siviglia” (Bărbierul din Sevilla) este opera rossiniană cea mai frecvent interpretată în România. Este o operă buffa în două acte, pe un libret de Cesare Sterbini. La baza acestuia se află comedia franceză cu același titlu, avându-l drept autor pe Pierre Beaumarchais și datând din anul 1775. Premiera operei rossiniene a avut loc la 20 februarie 1816 la Teatro Argentina din Roma.

„Bărbierul din Sevilla” este una dintre capodoperele muzicii comice de operă, fiind considerată cea mai reușită opera buffa scrisă vreodată. Afirmția este confirmată de către aprecierea publicului și a criticilor, opera fiind pusă în scenă la toate teatrele de operă din lume în mod constant de două secole încoace.

Opera rossiniană este legată din punct de vedere literar-dramaturgic de opera lui Mozart „Nunta lui Figaro”. În ambele lucrări, personajul principal este iscusitul Figaro, celelalte personaje fiind centrate în jurul lui. Chiar dacă opera mozartiană a fost scrisă cu 30 de ani mai devreme, acțiunea acesteia se petrece, din punct de vedere cronologic, după opera lui Rossini.

Se cunoaște faptul că Rossini era foarte productiv și rapid în arta compoziției, scriind în medie două opere pe an și ajungând chiar și la

patru, pe o perioadă de 19 ani. Muzicologii sunt de părere că muzica operei „Bărbierul din Sevilla” a fost scrisă în mai puțin de două săptămâni, ceea ce este cu adevărat incredibil. Însă, faimoasa uvertură a operei a fost preluată de la alte două lucrări scenice rossiniene, „Aureliano in Palmira” și „Elisabetta, regina d'Inghilterra” (Elisabeta, regina Angliei). Din acest motiv, materialul tematic din uvertură nu conține elemente regăsite pe parcursul operei.

În ciuda succesului dobândit în reprezentațiile de după premieră, prima apariție a operei „Bărbierul din Sevilla” a fost un dezastru. Publicul a reacționat agresiv și violent, ajungându-se chiar la accidente petrecute pe scenă. Mai mult de atât, mulți spectatori erau susținătorii lui Giovanni Paisiello, rivalul lui Rossini, care au reușit să îi provoace și pe ceilalți la conflict. O operă cu același titlu fusese scrisă deja de Paisiello, iar reluarea titlului în creația rossiniană a fost considerată o sfidare la adresa lui Paisiello. Deja începând cu a doua reprezentație, „Bărbierul din Sevilla” (scris de Rossini) a ajuns la inimile publicului italian, ceea ce a dovedit faptul că eșecul premierei a fost cauzat de conflictul dintre susținători, și nu de către creația lui Rossini. Din această capodoperă, concertul din 18 ianuarie va cuprinde bine-cunoscuta uvertură și aria lui Don Basilio „La Calunnia”.

Inspirată din bine-cunoscutul basm „Cenușăreasa”, opera „La Cenerentola” este o altă operă comică din creația lui Rossini, pe un libret de Jacopo Ferretti, care a avut premiera la Teatro Valle din Roma, la 25 ianuarie 1817. Rossini a compus opera la vârsta de 25 de ani, la un an după succesul răsunător pe care îl avusese cu „Bărbierul din Sevilla”. Din nou într-un timp record, compozitorul a compus lucrarea în trei săptămâni, fiind considerată una dintre lucrările rossiniene de cea mai mare finețe în ceea ce privește scriitura pentru voce solistică și ansambluri. Uvertura a fost preluată din opera „La gazzetta”, iar alte câteva fragmente din operă au fost scrise de colaboratorul său, Luca Agolini. La început opera a fost primită de către public cu rețineră, dar în curând a devenit cunoscută în Italia și peste hotare. De-a lungul secolului al XIX-lea, a fost comparată mereu cu „Bărbierul din Sevilla”. Din această operă se vor cânta două arii feminine, respectiv „Sventurata mi credea”, aria Clorindei, precum și „Nacqui all'affanno... Non piu mesta”, moment ce aparține personajului

principal Angelina (Cenușăreasa).

Operă mai puțin cunoscută, din care se va cânta la Oradea uvertura: „Il signor Bruschino”. Este considerată o „farsă” într-un singur act, scrisă de Rossini după libretul lui Giuseppe Maria Foppa. Lucrarea a fost prezentată publicului pentru prima dată la Teatro San Moisè din Veneția, la 27 ianuarie 1813. Aceste farse muzicale erau piese scurte, populare în Veneția la granița dintre secolele al XVIII-lea și al XIX-lea. Distribuția era redusă, de cinci până la opt personaje, dintre care o pereche de îndrăgostiți, cel puțin două personaje comice și unul sau mai multe roluri mici. Rolurile erau învăluite de improvizația soliștilor, iar personajele de obicei aveau și un tic lingvistic compulsiv. Întreaga operă este o comedie vie și rapidă, care prezintă influențe din stilul lui Cimarosa și Mozart. Totodată prevestește epoca unor noi efecte în muzică. De exemplu, în uvertură, vioara a II-a trebuie să bată cu arcușul în stativ. Uvertura a supraviețuit mai bine decât opera de-a lungul anilor, prin energia sa, fiind inclusă în multe repertorii de concert.

Cunoscut pentru operele sale comice, Gioachino Rossini a scris totuși și în genul „operei serioase”. Unul dintre exemple este „Semiramide”, operă în două acte, pe libretul lui Gaetano Rossi și bazată pe tragedia lui Voltaire cu același nume. Premiera a avut loc la 3 februarie 1823 la teatrul „La Fenice” din Veneția. „Semiramide” a fost ultima operă italiană a lui Rossini, aici preluând tradiția vocală din creația sa de tinerețe, cu puternice influențe baroce. După scrierea acestei splendide lucrări, Rossini a părăsit Italia, pentru a se muta la Paris și a compune în limba franceză. Opera rămâne însă în istorie ca ultima operă scrisă în tradiția barocă, după muzicologul Rodolfo Celletti, care a considerat-o cea mai frumoasă, mai ingenioasă dar și inevitabil, ultima din acest stil. Opera a apărut după o serie de opere comice scrise de Rossini, alegând din ce în ce mai frecvent opera serioasă, scriind intens lucrări în acest gen între 1813-1822, majoritatea pentru Teatro di San Carlo din Napoli. Din această operă se va cânta chiar aria Semiramidei: „Bel raggio lusinghier”.

O altă piesă care se află pe programul Filarmonicii Oradea este „Duetul pisicilor” („Duetto buffo di due gatti”). A fost scris ca piesă individuală pentru două soprane, acompaniate de pian, dar este adesea interpretată de o soprană și un tenor sau o soprană și un bas. Duetul se

cântă frecvent ca bis, la finalul concertelor comice, și singurul cuvânt care apare în partitură și este repetat de mai multe ori este „miau”. Duetul a binedispus spectatorii din sălile de concert pe parcursul a peste 200 de ani, ceea ce dorim să se întâmple și cu publicul orădean în 18 ianuarie, însă, de această dată duetul va fi interpretat cu un ansamblu de coarde aranjat de G. Berthold și C. Dumond.

JANKÓ ZSOLT a studiat mai întâi vioara și apoi dirijatul la Academia de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca și s-a perfecționat la Universität für Musik und darstellende Kunst din Viena. Și-a completat apoi studiile la Conservatorio di Musica „Benedetto Marcello” din Veneția. În plus, a avut ocazia să participe la numeroase cursuri de perfecționare sub îndrumarea unor maeștri, precum: Péter Eötvös, Zoltán Peskó, Octav Calleya, Emily F. Brown, David Zinman, Ivan Fischer. Între anii 2005-2007 el însuși a predat la Universitatea din Oradea și în calitate de dirijor coordonează concerte educative pentru tineret. Cariera lui Jankó Zsolt se desfășoară pe plan internațional, dirijorul aflându-se frecvent în fața unor orchestre de prestigiu, enumerând aici doar câteva dintre ele: Konzerthausorchester Berlin, Orchestra din cadrul Festivalului Schleswig-Holstein, Orchestra Filarmonicii „George Enescu” București, Orchestra de Cameră Radio București, Orchestra Simfonică din Szeged, Orchestra Simfonică Savaria și Orchestra de Cameră Erdődy. În plus, Jankó Zsolt a fost dirijor-asistent al Orchestrei Festivalului de la Budapesta între anii 2010-2015. În prezent este dirijor permanent al Orchestrei Filarmonicii de Stat Oradea și al Operei Maghiare din Cluj-Napoca.

ALEKSANDRA SZMYD a absolvit Academia de Muzică din Cracovia, la clasa profesorului Ryszard Karczykowski, urmând apoi cursurile masterale la Musik und Kunst Privatuniversität din Viena, la clasa profesoarei Lina Watson. Printre distincțiile primite recent de către soprana Aleksandra Szmyd se numără Premiul II la concursul de belcanto „Competizione dell’Opera” în 2022, premiul special la competiția internațională „Elena Obraztsova” de la Sankt Petersburg în 2021 și

Premiul I la Competiția Internațională „City of Pisa” în decembrie 2021. Repertoriul sopranei s-a îmbogățit recent cu roluri precum „Violetta” (La Traviata-G. Verdi), Musetta (La Boheme-G. Puccini), „Gilda” (Rigoletto-G. Verdi) și „Clorinda” (La Cenerentola-G. Rossini), debut în colaborare cu Rossini Opera Festival, organizat în orașul natal al lui Rossini, Pesaro.

Mezzosoprana **MIHAELA IȘPAN** este în prezent solistă a Operei Naționale București. A urmat cursurile de canto ale Academiei de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca, la clasa profesorilor Alexandru Fărcaș și Ramona Eremia. În paralel, s-a perfecționat cu soprana Niculina Mirea, dar a urmat și cursuri de măiestrie vocală, susținute de Viorica Cortez, Ion Buzea și Mariana Nicolesco. Pe parcursul carierei sale, mezzosoprana a participat la concursuri de canto din țară și din străinătate, unde a fost laureată cu diferite distincții. În calitate de solistă a colaborat cu cele mai importante instituții de cultură din România: Opera Română din Timișoara și Opera Română Cluj, precum și filarmonicile București, Arad, Timișoara, Cluj-Napoca, Iași sau Târgoviște. În plus, a susținut turnee artistice în Germania, Franța, Italia, Grecia, Austria, Polonia, Ungaria, Spania și Anglia. Repertoriul mezzosopranei este compus din titluri de operă, dar și lucrări vocal-simfonice din genurile baroc, clasic și modern.

ALEKSANDR UTKIN s-a născut în sudul Rusiei, în orașul Cherkessk. În 2017 a absolvit Conservatorul de Muzică din Sankt Petersburg, intrând apoi în programul pentru tineri artiști al Teatrului Bolshoi. În vara anului 2017 a debutat la Rossini Opera Festival în Pesaro cu rolul Antonio din „Il viaggio a Reims”. În toamna anului 2018 a făcut parte din studioul de operă din Tenerife, sub conducerea lui Giulio Zappa, unde a pregătit rolul Mustafa din „Italianca în Alger”. La opera din Tenerife a debutat și în „Turandot”, „La Traviata” și „Rigoletto”. În cadrul Rossini Opera Festival al Royal Opera House Muscat, Oman, a interpretat rolul lui Norton din „La Cambiale di Matrimonio”.

2024

Februarie

8+

EMOȚII PIANISTICE

Concert simfonic

Joi, 1 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Cristian Oroșanu**

Solistă:

Adriana Paler - Pian

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

8+

CONCERT ANIVERSAR

**100 de ani de la primul concert
al Societății Filarmonice**

Concert vocal-sinfonic

Marti, 6 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Jankó Zsolt**

Soliști:

Ancuța Măslină Pop - Soprană

Nicolae Bejan - Tenor

Corul Filarmonicii de Stat Oradea

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

8+

**BERNSTEIN ȘI BEETHOVEN
ÎN ARMONIE**

Concert simfonic

Joi, 8 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Jankó Zsolt**

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

8+

MESTRE & DVOŘÁK

Concert simfonic

Joi, 15 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Hermann Szabolcs**

Solist:

Nagy Kálmán - vioară

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

8+

**ARMONII EXCEPȚIONALE:
Debussy, Schumann, Elgar**

Concert simfonic

Joi, 22 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Mihaela Cesa Goje**

Solistă:

Anna Fedorova - pian

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

8+

**Recital cu Țambal, Violoncel
și Saxofon**

Marti, 27 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

BACH: **Réman Gergő** - Țambal

Soliști:

Kostyák Előd - Violoncel

Réman Zoltán - Saxofon

8+

**MAGIA MUZICII:
Bizet și Beethoven**

Joi, 29 februarie | ora 19:00
Sala de concerte *Enescu - Bartók*

Dirijor: **Jankó Zsolt**

Solist:

Andreas Iliuță - Pian

Orchestra Filarmonicii de Stat Oradea

PARTENERI INSTITUȚIONALI

Consiliul Județean Bihor

Primăria
Municipiului
Oradea

VISIT
ORADEA

Episcopia Română
Unită cu Roma,
Greco-Catolică,
de Oradea

Episcopia
Romano-Catolică
de Oradea Mare

PARTENERI ȘI SPONSORI

Mobility partner:

Hospitality partner:

Bösendorfer

STIHL

CONNECT GROUP
INTEGRATED SUBCONTRACTORS

DEXTRA

PARTENERI MEDIA

BIHOREANUL

CRISANA

Filarmonica de Stat Oradea, Strada Moscovei 5, Oradea 410001, Tel.: 0359 427 345

www.filarmonicaoradea.ro

www.facebook.com/filarmonicaoradea

<https://www.instagram.com/filarmonicaoradea>